

تۆرك يوردى

تۆرك اومياقلىرى مركزى هيئتى طرفىدىن نىشر اولغور.

نومرو ۳

كانون اول ۱۳۴۰

جلد ۱

شئون

تورک اوجاقلری شئونی

آنقره تورک اوجاغی کچن نسخه مزده قیسه بریاز تعطیلندن سوکرا اجتماعلر ترتیبینه باشلادیغی یازدیغیز آنقره اوجاغی بوآی ظرفنده چوق فیضلی طویلانه لره و حرکتلره صحنه اولادیر . ۳۱ تشرین ثانی جمعه کونی اوجاقده بویوک عالم و مرشد ضیا کونک آلپک خاطره سنی تقدیساً بر اجتماع یاییلدی . استادک بوتون حرمتکار و پرستشکارلری اوجاق سالوندن طاشان بر قالاباق حالده ایدی . اجتماعه شاعر محمد امین بک ریاست ایتدیله . حمدالله صبحی بک تورک اوجاقلری مرکزی هیئت نامنه بر خطابه [صحیفه : ۱۵۳] سویلد کدن سوکرا تورک اوجاقلری حرت هیئت نامنه ده ساج رفعت بک ضیا کونک آلپک فکری و اجتماعی ساحه ده کی خصوصیتلری عالمانه بر تدقیق ایله تحلیل ایتدیله . « ضیا کونک آلپک مناری بر معبددر . اونک اشیک اوکنده حرمتله اکیلرم . » جمله سیله بیتن تحلیلدن سوکرا خطابت موقعی « تورک یوردی » نامنه یوسف آچوره بک طرفندن اشغال ایدلدی . یوسف آچوره بک یوردک بولسخه سنده کی مقاله لرده سرد ایدیلن خاطره و ملاحظه لری سویلدیلر . یوسف بکدن سوکرا معلملر براسکی نامنه روشن اشرف بک غایت حسی بر خطابه ده بولوندیلر که قارلرمن بو خطابه بی ده مجموعه نك ۲۰۰ نجی صحیفه سنده اوقویاجقلردر . روشن اشرف بکدن سوکرا « ضیا کونک آلپ جمعیتی » نامنه یحیی کمال بک « یوکره بک شعرلرندن و شاعرلکندن بحث ایدهرک آلاکیبک وارکنه قون شعرلری اوقوددی .

اجتماع محمد امین بکک قیسه و جانلی بر خطابه سیله نهایت بولدی . حاضر بولونانلره آرقه سنده « ۳۱ تشرین اول - بویوک مرشدک خاطره سنی تقدیس ایچون حرت و علم جمعیتلرینک اشقرا کیله آنقره تورک اوجاغنده یاییلان احتفال خاطره سی . » - یازیلی اولان ضیا بکک قارت پوستال جمنده رسماری داغیدلدی .

۷ تشرین ثانی جمعه کونی ، اوجاقده کوپرلی زاده محمد فؤاد بک چوق ممتاز بر سامع زمره سی اوکنده « ملی تاریخ حقنده تدقیقات » موضوعلی بر قونفرانس ویردی . علمک حرمتی طاشیانلره مخصوص بر تواضع ایله کتابلری ، نوطلری استابولده اولدینی ایچون مصاحبه سنه استحقاق کسب ایتدیکی قادار وسعت و یرمه مک اندیشه سنده اولدیغی و بونی سامعلرک معذور کورمسی رجا ایتدکنی سویلیه رک ایضاحاته باشلادی . آنجق بک مهم نقطه لرینی طوتا بیلدیکن بو اوزون و قیمتلی قونفرانس سامعلر طرفندن بک چوق حرارتله آلهپشلا ندی تورک ملتک کندی ماضیسنی تدقیق خصوصنده سوک زمانلره قادار کوستردیکی

غفلتدن چوق متشکی اولان فؤاد بك عثمانلی مؤرخلری حقنده دیدی که :

«بزم مورخارمن سلطانلرک و محاربه لرک حکابه لرین یازدیلر . ملتک صنعتلری ، معیشتی ، عادتلری ، صنایع نفیسه سی ، حرثی ، علی العموم اجتماعی اسکی عثمانلی تاریخنده آتجق تصادفاً تماس ایدیلر ، اهمیتسز موضوعلر ماهیتنده دره . تورک تاریخ ادبیاتک مملکتده اک بللی باشلی متخصصی اولان کینچ عالمز اهل صلیب محاربه لری زمانندن باشلا بهرق برطاق راهبلرک شرقه عائد تدقیقاتی آکلاتقدن سوکرا بوتدقیقاتک هر زمان علم اندیشه ستدن دوغما دیغنی قید ایتدی . خطیب دیوردی که : برچوق دفعه لر مستعمره سی دوللرک اله ایتک ایسته دکلری قوملر علیه حرکتیه کله دن اول موجود متخصصلری قوللاقی ، حتی بعضاً یکی مکتبلر وجوده کتیره رک محتاج اولدقلری شرقی عالملری یتشدیرمک صورتیه براستکشاف فعالیتیه باشلار . اوندن سوکره چیقارلر .

تورکیه تاریخنی یازمش اولانلر آراسنده ویانه لی هامر تورکیه مورخلری آراسنده بحق اک معروفیدر . عثمانلی ایمپراطورلنی حقنده یازمش کتابلر آراسنده هامرک تاریخندن داها قیمتی برائز موجود دکلدر . ویانه سرابنک مؤثر یاردیمی ، سوکنه قادار دوام ایدن حمایه سی بر آوستریالییه تورکیه ناک اک مکمل تاریخنی یازمنی تأمین ایتدی . بزده بو ائوک مرحوم عطابک طرفندن هر درلو محرومیتیه رغماً وجوده کتیرلش اولان ترجمه سی الآن تام اولارق باصلد امشدر .

عطا بک اختیار ، ضعیف ، خسته برحاله مملکتیه امهات آثاردن عد ایدیلن بومکمل تاریخنی مطلق تأمین ایتک ایسته یوردی . فقط نه یازیقدرکه حالا تورک ملتی بو ترجمه ناک ییه تمامه مالک دکلدر .

دوسون ، دوکی فی کبی مستشرقلر آراسنده بالخاصه سوکنجیسی دوکی فی قبل الاسلام دورلره عائد تورکک حقنده اکمکل منبعدر . خطیب لطقک بوقسمندن سوکره برر برر شرق ایله علاقه دار اولان مملکتلری ذکر ایتدی . مجارستان اک فضلله اهمیتله قاله آلدینی برلردن بری ایدی . مجارلرک کندی منشألری ، لسانلری حقنده یابدقلری تدقیق اوللری تورک اصللرینه قادار کوتوردی ، دیوردی . وبوصورتیه مجار تدقیقاتی تورک تاریخنی نقطه نظرندن برطاقم قیمتلی معلوماتک آله ایدلسنه وسیله اولدی . تورک تاریخنی حقنده یاییلان تدقیقات وبوساحه ده وجوده کتیریلن کشفیات اورخون کتابه لرله چوق قیمتلی وثیقه لر قازاندی . اورخون کتابه لری یازی ، لسان ، تاریخ ، واودورده تورکلرک تماس ایتدیکی مدینلر نقطه نظرندن برنجی درجه ده حائز قیمت یادکارلر عد ایدلک لازمکلیر . تورکیا تجیلر آراسنده اک معروف سبالردن بری اولان طومسون تورک مدینتک کتابه حائده آله کین بواسکی وثیقه لرینی حل ایتدی . تورکدن باشقه هر کس یواش یواش تورک تاریخنی ایله علاقه دار اولویوردی . بوتون علملرده دیگر ملتلری کچمک ادعاسنده بولونان آلمانلر تورکیات ایله اک سوک مشغول اولمالرینه رغماً بردنبره او یله موفقیتلر آله ایتدیلرکه غائب ایتدقلری زمان

قولایقله تلافی ایدلمش اولدی . براینده « فولکر قونده موزه نوم » یعنی عرق موزه-ی
 تورکستان چینده تحریاتده بولونماغی قرار آلتشه آلدی . و پروفیسور فون لوقوق طورفان
 وقوچو چایدام خرابه لرینی میدانه چیقاردی . الهه ایدیلن نتیجه لر حقیقه امتالسز برخزینه
 قیمتده در . تورکستان چینیه ، عرق موزه سنک کوندرمش اولدیغی تدقیق هیئت آیری آیری
 اوج سفر اختیار ایتدی . بوکون برلین عرق موزه سنک آلت سالونلری بوتحریاتده الهه
 ایدیلن اثرلر ایله دنیانک اک مشهور تورک آثاری قولکسیونلرینی احتوا ایدن بر ثروت
 مخصوصه تشکیل ایدر . هیکلر ، رسملر ، بودیست آیینلرینه عائد اولان دیوار لوحه لری ،
 پارشومن اوزرنه یازیلر ، اواسیاسی ، چینلر ، بوسالونلرده تشهیر ایدلمشدر . تورکلر ایله اک
 فضلہ مشغول اولان ملتزدن بری شبهه یوق که روسلردر . ۱۹نجی عصر ظرفنده روسلر تورک
 مملکتلری اوزرنده تصور ایتدکلری فتوحاتی اکمال ایتدیلر . چارلق دوری وجوده کتیردیکی
 متعدد شرقی استیتوریلرله تورک لسانی تحصیل ایتدیریور وینشدردیکی متخصصلر ایله اسکی
 تورک مملکتلر تده غایت درین براسکشاف فعالیتی تأمین ایدییوردی . خطیب بوراده برقاچ ثانیه
 دوردی و براسطر ادیایارق تورکیه یه کچدی . کندی مملکتین داخلنده اداره داخلیه من نقطه نظرندن
 بوکی ترقی قاته اعظمی بر درجه ده محتاج اولدیغیزی بر اهمیت مخصوصه ایله اشارت ایتدی . او
 دوشونیوردی که مذهب اختلافاتنک پارچه پارچه ایتدیکی برده روح اداره خلک بوتون حسیاتندن ،
 معتقداتندن تامیله خبردار اولمسی کرکدر . هندستانده صنف و مذهب اختلافلرله دیدکلمش
 اولان یوز میلیونلک کتله لری بر آووج انکیزک اداره سی ایضاح ایدلمک ایسته نلدیکی وقت
 بو نوع تدقیقلر در حال خاطر ه کلمک اقتضا ایدر . مستعمره جی ملتک بزم آرامزده ، بزم
 علمیزه تلقینه امکان بولاملری بزم خلق کتله لری ایچنده یاباچغمن حقیق بر انکشاف ایله
 تأمین ایدیلر بیلر . هیچ شبهه ایتمه یورم که داخلیه و کالتمز بونقطه یه استحقاق ایتدیکی اهمیتی
 ویرمهک باشلامشدر . یقین زمانلره کلنجه یه قدر دنیانک اک مجهول کوشه لرندن بری اولارق
 قالان آنادولو باشند باشه تدقیق ایدلمک محتاجدر . اقلیمندن ، آثار عتیقه سندن باشلایه رق
 اوزرنده ساکن اهالینک حسیات و اعتقاداته وارنجه یه قدر آیری آیری تدقیق ایدلمیدر .
 ناکه اداره ایدنلر ایله ایدیلنلر آراسنده محب لبتک وجوده کتیره جکی بویوک خطا سائقلری
 قالماسین . روس مستشرقلری آراسنده رادلوف وبالخاصه بارتولد ملی تاریخمزه بویوک
 خدمتلی سبقت ایتمش اولان کیسه لردر . بارتولد یسه هیچ شبهه یوق که دنیانک بوتون
 تورکیانچلری آراسنده مستقنا بر موقعه مالکدر . بوکونک اک بویوک تورکیانچیسسی بلا شبهه
 بارتولددر . اوحالده بحارلر ، فنلاندیالیر ، دانیمارقه لیر ، آلمانلر و روسلر ملی تاریخمزه
 تدقیق نقطه نظرندن بزم اک بویوک منتدار لغیزی دعوت ایده جک خدمتلرده بولونمشلردر .
 حتی بوکونکی روسیه ، چارلق دورینک ایزنده عیناً یورور کبی یکیدن تورک قوملرینی
 دوغریدن دوغری یه ساحه تدقیق عد ایدن مجموعه لر نشر ایتمهک باشلادی . آوستریا حرب
 عمومی فلاکتلری اثناسنده بیله شرقدن باحث یر مجموعه نشر ایتمکدن فارغ اولمامشدر .

حالبوکه بوراده عین طرزده مساعینک تنظیمنه فوق العاده اهمیت ویرملیز . نه یازیقدرکه دمین بالمناصبه شخصندن بحث ایتدیکم آلمان مستشرقی فون لوقوفاک طورفان تحریاتنه- دائر نشر ایتیش اولدینی بویوک جلد ایله عینی تحریاتک میدانیه چیقاردینی مینیاتورلری کوستر دیکر جلد آنجق اوده براسخه اولق اوزره استانبول دارالفنونک کتبخانه سنده بولنیور . شیمدییه قدر وضعیت بوندن عبارتدر . فقط بویوک تورکیانک کندی مملکتزده ده استحقاق ایتدیکی اهمیتی احراز ایتکه باشلادیغنی ممنونیتله قید ایده بیلیز . وقتيله ، الله راضی اولسون ، نجیب عاصم بکک وجوده کتیرمش اولدینی تورک تاریخی و برچوق متبلردن کلدرک قایلرده یر طومش ، یکی اسلک روحنه حاکم اولمش ونهایت بر تورک دولتی و ملی بر شعور یاراتمش اولان تورکچیلک دولت مساعیسی اوزرنده ده اهمیتله مؤثر اولغه باشلامشدر . معارف وکالتی ۳۱۱ بودجه سنه بر تورکیات شعبه سی احداثی ایچون لازم کلن تخصیصاتی قویدی . بویوک ملت مجلسنک مظاهرتی ایله بو تخصیصات قبول ایدیلر ایدلر شمدییه قادر ملی تاریخ تدقیقاتنده چوق کجیکمش اولان مملکتز ایلك دفعه رسمی مقامک مظاهرتی آلتنده وسعت شمول ایله تأسس ایده جکدر دی به بیلیز .

بن قطعاً آمینمکه ملی حکومت واونک بوتون علاقه دار تشکیلاتی شمدییه امال ایدلش اولان تاریخی تدقیق ایتدیرمک خصوصنده کندیسنی وظیفه دار ده ایده جک و غیب ایدیلن قیمتی زمانلری تلافییه چالیش جقدر .

ماضییه عائد تأثیرلری قید ایتیش ایکن استقباله عائد قطعی امیدلری ده سوله مکی کندیته بر بورج بیلیرم . خطیبک مصاحبه سی بوراده نهایت بولشدی . بلغارلر ، حتی مستقل بر وارلنی اولمایان ارمنیلر ، لسان و علی العموم حرث و تاریخ تدقیقاتنده بزی کندیمزدن محبوب بر وضعیت دوشوره جک بر فعالیت کوستر دیلر . آوروپاده براقچ بویوک مرکز ، ارمنی تدقیقاتی دولایسیله آریخچ بر شهرت قازانمشدر . شایان دقت بر ماضیسی اولمایانلر بیله نه یاپوب یاپوب استقبال ایچون استنادگاه اولاجق بر ماضی احداثیه چالیشورلر . ملتلر ایچون نره یه کیده جکلرینی تعیین ایتک آنجق نره دن کلدکلرینی بیلمکله ممکن اولور .

۱۴ تشرین ثانی جمعه کونی ده ، پارسدن استانبوله کلدرک اوجاق طرفندن آنقره ده دعوت ایدیلن پارس سوربون دارالفنوننده تورک تاریخی مدرسی صدری مقصودی یک (تورک تاریخنک عمومی تلقینلری) موضوعی بر قونفرانس ویردیلرکه سامعلری اوزرنده درین برعلاقه او یانديران و تأثیر یابان بومهم قونفرانسی قارلرمن کله جک نسخه مزده اوقوبه . جقاردر .

۱۶ تشرین ثانی بازار کونی ، تورک رساملری جمعیتنک ایکنجی آنقره رسم سرکیسی تورک اوجاگی سالوننده آچیلدی . صوک زمانلرده مسعود برانکشافه مظهر اولان و رساملرمنک جمالی فعالیتنه دلالت ایدن ایکی یوز پارچه یه یاقین رسم سالونی دوله برمشدی . سرکی اون بش کون متبادیاً زیارتجیلره آچیق قالدی .

۱۷ تشرین ثانی بازار ایرتسی کونی آقشای مؤرخ صدری مقصودی بک « تورک تاریخنده خلق ، قهرمان و خاندان رولی » موضوعنده کی ایکنجی قونفرانسنی ویردی .

۱۹ تشرین ثانی چهارشنبه کونی آقشام اوزری صدری مقصودی بکک ایکی اولکی قونفرانسنی علاقه ایله تعقیب ایدنلرک صوراجقلری سه والارینه وحل ایدیله جک مشکالرینه جواب ویرلک اوزره اوجاقجه برمصاحبه ترتیب ایدلدی .

آنقره اوجاغنک دعوتیه استانبولدن کلن اوچ کنج تورک صنعتکاری اوجاقده ایکی قونسر ویردیله . ۱۸ تشرین ثانی آقشای ایله ۲۲ تشرین ثانی آقشامنه تصادف ایدن یوقولسرلر چوق کزیده برسامع زمهره سی طویلا دی .

۲۱ تشرین ثانی جمعه کونی ده صدری مقصودی بک « تورک برلکی » حقنده صوک قونفرانسلرنی ویردی .

۲۸ تشرین ثانی جمعه کونی ؛ مجار مستشرقلرندن استانبول دارالفنوننک اسکی عریقات مدرسی دوقتورمه ساروش بک « خلق اوزرنده تدقیق اصولارینه دائر » بر قونفرانس ویردی . قونفرانسی متعاقب آنقره ده بولونان دارالبدايع صنعتکارلرندن شادی بکله آرقاداشلری برمصاحبه ترتیب ایتدیله .

تشرین ثانی ایچنده آنقره اوجاغی متمادی بر علم وصنعت هوا سی ایچنده یاشایه رق منسوبلرینک مهم برقسم احتیاجلرینه جواب ویرمش اولدی .

استانبول تورک اوجاغی ۳۱ تشرین اول جمعه کونی ضیا کوک آلپ نامنه براحتفال ترتیب ایتدی .

ساعت اوچده اوجاغک سالونی کاملاً دولمشدی . اوجاق منسوبینندن برذات کرسینک اوکنه کلرک : « آرقاداشلر ، بوراده ضیا کوک آلپی تجیل ایتمک اوزره طویلاندق . اوجاغمز ، بوجمه کوتی مرحومه تخصیص ایتمش وبوراسمه نکهرسنه اجرانسنی قرارلاشد . برمشدر . یاشایانلرک شایان تجیل اولانلری ایز برقانلردر . بویوک اولوی قلمزدن تأثر یاشلری آقارق تجیل ایده رکن اونک آچدینی شاهراه ترقیدن یورویه لم » دیدی بالآخره دارالمعلمات طلبه لرندن غنیمت خانم ، مرحومک « آلتون دستان » اسملی منظومه سنی انشاد ایتدی . متعاقباً بویوک تورکچینک برادری قائم مقام نهاد بک کرسی به کلدی . مرحومک یالکز کندی عائله سنه دکل ، بوتون تورکلیک ده منسوب بولوندیقندن بحث ایتدکدن صوکره هر طرفدن کوندریلن تعزیتنامه لره ابدی منتدارقلرنی عرض ایتدی .

بالآخره قارده شنک حیاتی حقنده ایضاحات ویرمهک باشلادی . نهاد بکک ایضاحاتی بیتجه حاضرین طرفندن آلفیشیلانندی . متعاقباً دارالمعلمین طلبه سندن شادان بک کرسی به کلدی . مرحومک « اخلاق » اسملی شعرینی انشاد ایتدی .

نهاد بکک ایضاحاتی خیلی اوزون سورمشدی . بناء علیه سیغاره ایچیلیمک ایچون سالون بش دقیقه ترک اولوندی .

ایکسجی اجتماعده علی جانب بک ، مرحومک حیاتی حقنده برنطق ایراد ایتدی . ضیا بکک نه درجه محترم بر ذات اولدینی ، غزنه لرك و افکار عمومی نه کوستردیکی حرمتله میدانده اولدیغندن و مهم بررول اوینادیغندن بحث ایتدکدن صوکر ا سوزلرینه دوام ایتدی :

« بن ایکی آرقداشمه سالانیکده « حسن و شعر » اسنده بر مجموعه چیقاریوردیم . عمر سیف الدین ده بعضا مکتوبلر یازیور . ترکیله یازیلر علینه مجادله ایتمه مزی توصیه ایدیوردی . کونک برنده توفیق امضالی و « توران » سرلوحه لی بر شعر آلدیم . واقعا عروضک بوتول اینجه لکترینه او یامامشدی . فقط احتوا ایتدیکی معنا اعتباریله چوق یوکسکدی . اونک اینچون درج ایتدک . بالآخره بوشعر صاحبی ایله تیاتروده طانیشدم . بوی بوکوک اوطوریور ، محزون برچوجق کبی ایدی . والحاصل حقنده بردن بره برقناعت حاصل ایدمدم . لکن قونوشدقجه آکلادم . اونک ده جدالو بروطنرور اولدیغنی اوکره ندیم برسته صوکره کندیسیله تشریک مساعی بیله ایتدک وکشج قللمری نشره باشلادق .

غایت تمیز ، غایت آجیق ، ترکیبسز و اضافتسز تورکجه یازیوردق . فقط استانبولدن مقاومت کوریوردق . لکن بزینه دورمادق ، بیقماق وچالیشدق . « جانب بک ، برآزده مرحومک حیات سیاسندن بحث ایتدی . عزمننک ، اراده سنک قوتی مدح ایتدی . مشروطیتی متعاقب استانبولده ایکی حزیه آیریلان فرقه بی ضیابکک بر تلغرافنک قورتاردیغنی سوله دی :

« اتحاد و ترقی حزب طانیماور او بردر . سه وه نلر التحای اینسون . ایسته مه یلر آیریلاین . . .

علی جانب بکک آلفیشلانا ن بونطقدن صوکره دارالمعاملات طلبه سندن سعدا خام مرحومک « آلاکیک » شعرینی اوقودی .

متعاقباً ، بوتون اثرلری حقنده فکر و برمک وظیفه سنی درعه ده ایتمش اولان نجم الدین صادف بک کرسی یه کله رک « خانم افندیلر ، بک افندیلر » دیه چوق حزنی برسله باشلادی . « دها کچن کون پره یجان بر عرفان اوردوسنک پارمقلری اوستنده کیدن بر تابوتک تأثر و هیجانی آلتنده ایم . بو وضعیتده ، اثرلرینی آفاق برنظردن تدقیق ایتمک امکانشدر . ذانا بویوکلرک اثرلری اوزون زمانلردن صوکره تدقیق ایدیلیلر . یعنی زمانه محتاجدر . اساساً بوتدقیق ضیا بکک تعلق ایدنجه مشکلات کسب ایده ر .

مرحومک اثرلری حقنده سوز سوبلیه بیلمک اینچون تاسلانیکنده کی یازیلردن باشلامق ، دارالفنوننده کی تقریرلرینی ، مجموعه لرده کی یازیلرینی و دیاربکرک « کوچوک مجموعه » سنده کی یازیلرینی اوقومق لازمدی . فقط بن بونلری یاپامادم . چونکه ایکی کونده یاپیلامازدی . بناء علیه سوبلیه جکارم بر طلبه نک خواجه سی حقنده ایدیندیجی حسلردن باشقه برشی اولایه جقدر . ضیا علم آدمی ایدی . بونی تکرار ایتمکدن مقصدم مملکتتمزده بر زمان تعمیم ایندین ساخته عالمردن اولمادیغنی سوبله مکدر . اوقوتلی برعالمدی . چونکه هم شرقه و همده غربه واقفدی . تورک تاریخینی تدقیق ایدرکن ایران و عرب اثرلرینی اوقوردی . غربه واقفدی . بو وقوفنده کی استثنای دوغریدن دوغری به بلا واسطه نفوذ ایتمسی ایدی . فلسفه

تاریخی او قوم‌آزادی . دوشریدن دوشری به فیلسوفلرک محله‌اتی او قوردی . فلاسیکاری ، افلاطونی ، اوکوست قونتی و صوک عصر فیلسوفلرینی او قومشدی . اونک بر فلسفه‌سی واردی . او بر « دوقترین » صاحبی ایدی . اونک فلسفه‌سی نیکی‌نلک فلسفه‌سی ایدی . روحی بوکا مایلدی . ضیا بک حیاتک سعادت‌ی ایشده ونیکی‌نلکده بولمشدی . فقط بونک اینچون هر فرد نه یا عالی ایدی ؟ اونک فلسفه‌سندگی قیمت بوکا جواب ویرمسی ایدی . « نجم‌الدین صادق بک ، ضیا بکک فلسفه‌سنی ایضاح ایتدکن صوکره چوق سورده‌کی آفیشلاندی . بالاخره فلورینه‌لی ناظم بکک قیزی باباسنک مهرت اینچون یازدینی بر شعری او قوردی و بوضورتله مراسم ختامه ایردی .

آیوالق نورک او جاغی تشرین اولک اونجی کونی طویلانان محلی قونفره‌ده اداره هیئت انتخاب ایده ک یکی بر فعالیت ساحه‌سنه کچمشد . ریاسته دوقتور فاضل طوغان ، کتابته حلمی اسماعیل ، محاسبک نامق خلوصی ، مرخصله صادق خالد بکک انتخاب ایدیلشد . او جاق ۱ تشرین ثانیدن اعتباراً سربست کیجه درس‌لری آچهرق هر صنف خلقک بودرساردن سربسته استفاده‌سنی تأمیننه چالیشمشد .

حفظ‌الصحه ، زراعی معلومات ، تجاری معلومات و اصول دفتری ، مدنی و حقوق معلومات ، صناعی و فنی معلوماتله الکتریک و موسیقی درس‌لری آیوالق‌ک‌منور و کنج او جاق‌لیرلی طرفندن تأمین ایدیلشد .

هر بازار ، صالی و پنجشنبه کونلری اوکلدن صوکره اوچدن بشه قادار او جاقده ، او جاغه منسوب دوقتورلر ، مجاناً معاینه و سولفاتو توزیعنی تعهد اتمشدر . آیوالق او جاغی بونلردن باشقه منسوبلرینک بدیمی ذوقلرینی تطمین اینچون تشرین ثانینک بدنجی جمعه آقشای بر موسیقی مسامره‌سی ترتیب ایدهرک فعالیتک بوساحه‌ده موفقیته‌لی نمره‌سنی منسوبلرینک ممنونیتندن طویلالمشد .

اینبولی نورک او جاغی اشغال ایتدیکی بنانک سالوننده ، مملکت کنج‌لک‌نی قهوه کوشه‌لرندن قورتاره‌رق کنج‌لر آراسنده بر تساند حاصل ایتک اینچون اجتماعلره باشلامش و برده کتبخانه تأسیس اتمشد . بشیوز کسور جلد کتانی حاوی اولان بو کتبخانه‌یه منتظماً غزته و مجموعه‌لرک جلبنی تأمین اتمشد . بوندن باشقه فنی برا کلنجه اولارق بر بیلارد و تدارک اتمشد . مملکتک محتیه علاقه‌دار اولان او جاق سابق حکومت دوقتوری او پراتور حسین عونی بکک چوق قیمتلی معاونتیه و قونفرانس‌لرله بو احتیاجی تأمیننه چالیشمقده در .

بوزاوبوک نورک او جاغی مملکتده معاونته محتاج و کیسه‌سز قادین‌لره خسته‌لرک احتیاج واضطرابلرینی تهوینه چالیشدینی کبی قیز وارکک ایلک مکتب طلبه‌لرندن معاونته محتاج بوجقلره البسه آتاق قابی یاپدیرمش و کتابلره درس لوازمی داغیتمشد .

قورتولوش كونك پارلاق برصورتده تسعيدينه دلالت ايتديكى كې ۲۵ شهيد چوجقنى سنت ايتدېرمش وكيجه اين خلقه ايلك دفعه اولارق سينه ما كوسترمشدر .
 كتاب و غزله لر كيتيرتهرك مطالعه هوسنى تشويق و تخليه غيرت ايتكدهدر .

اورنه تورك او جاغى صوك آلتي آي ظرفنده برى ايلك بهارده ديكرى صوك بهارده اولق اوزره ايكي قير كزينتيسى ترتيب ايتمش و بوايكي نزهدن كنديسنه مادي استفاده لر تأمين ايتمشدر . بوندن ماعدا دائمي بر فعاليتله شهرى تعهداتك استيفاسنه دوام ايدهرك اوجاق سالونى تفرىش و بر كتبخانه تأسيس ايتمش و بر پارچه خراب اولان اوجاق بناسنى ده تعمير ايتدېرمشدر .

اوجاق سپوره فضله اهميت و يرمش و آتقره برنجيلك مسابقه لرينه بر طاقم ارسالك دلالت ايتديكى كې شيمدى ده ادرنه منطقه تشكيلاتى اصلاح و تنسيق ايله مشغول اولوب نتيجه يي ادمان مركز عموميسنه خبر و ير مك اوزرهدر . اسكيدن موجود اولان موسيقى انجمنى فعاليتنى توسيع ايتمش و بر موسيقى درس خانه سى آچمشدر . بودرس خانه ايچون اوجاغلر جوارنده مستقل بر بنا تدارك ايدهرك اونى تفرىشله مشغولدر .

كيجه لرى ار ككاره و كوندوز لرى خانه لره بودرس خانه ده نوطه ، غنا ، ساز كوسترله چكدر . صوك زمانلرده اوجاقلده بش قونفرانس ، بر مسامره اوچده هيئت عموميه اجتماعى ياپيلمش و عان هر كجه اوجاق سالون و او طه لر نده خصوصى مصاحبه لر ياپيلمقدهدر . بوندن صوكراده معين مدقتر ايچنده قونفرانس لر و مسامره لر ترتيبله مشغولدر .

كيجه چيراق مکتبلى تأسيس ايچون تشكيل ايديلن جمعيتك مادي بر نمره و بر مه مەسى اوزرينه اوجاق بوتون اصناف جمعيتلرني دعوت ايدهرك بو خصوصى اونلركده ياردېتى تأمينه چالشيور . آريجه ايشچيلر يوردى ايچون كيجه مکتبى آچدېرمق موافق اولمش كنديلرينه صيرا سائره تأمينى خصوصنده يارديم ايتمشدر .

هرملى كونك تسعيدينه اوجاق محور و محراق اولمقدهدر . بوتون اجتماعلر اوجاقلدن باشليور ، بوتون پروگراملر اوجاق تنظيم ايدىور . اوجاق بوتون مى فعاليتلره رهبر اولارق اوجاقله محيطك قايناشمه سنه غيرت ايتكدهدر .

ارضروم فلاكتزده لرينه يارديم ايچون اوجاقله طقوز كشيملك بره اعانه درجى هيئت فعاله سى « انتخاب ايديلهرك ايكي كونده بيك ليرادن فضله ياره طوبلامشدر .

بروسه تورك او جاغى كچن صايمزده ديسانسر و تعقيب مصالح او طه سى تشكيلله

كنديش بر فعاليت ساحه سنه كيرديكنى يازديغىز اوجاق ، بروسه ده معارف اداره سى طرفندن آچيلان ايكي ، معلملر برلئكى طرفندن آچيلان بر كيجه مکتبته ضميمه اوله رق بش كيجه مکتبى آچمشدر . ۴۴۸ طلبه سى اولان بو كيجه مکتبلر نده الفبا ، قرائت ، املا ، تحرير ، حساب ، معلومات مدنیه و وطنیه ايله تورك تاريخ و جغرافيا سى او قوتولمقدهدر . تشرىق ثايند ايلك هفته سنده كى مکتب موجوديله مداوملرى حقنده كى ليسته يي آشاغى به درج ايلبورز .

دوام ایرنلر	مکتبک آدی	آمانه
۹۷	خواجه حسن	تورك اوجاغی
۶۷	مرادیه	» »
۲۵	ریحان	» »
۶۲	انجیری	» »
۵۲	قزغانی	» »
۶۴	حصار	معارف اداره سی
۴۵	نیلوفر	» »
۳۶	ملا عرب	معلملر برلکی

مکتبلرده رغبت کوندن کونه چوغالقدده و بواحتیاجک تطمین بروسه مطبوعاتجه طلب اولونمقدده در .

بولدانه تورك اوجاغی محلی صنایعدن اولان دو قومه جیلغک، شیمه یکی ابتدائی شکلدن
 قورتولسی ایچون بر شرکت تأسیسنه دلالت ضمننده متادی اجتماعلر یایمش و محلی صنایع
 ایچون مفید قونفرانسلر ترتیب ایتمشدر . کچن سنه تأسیس ایدیلوب بش آی ایچنده یوز آلتش
 طلبه نك اوقودینی کیجه درسلینه بو سنه ده دوامه قرار ویرمشدر .
 بو سنه ازمیر صنایع مکتبیه معلم مکتبنه ایکی افندینک قید و قبولنه دلالت ایدهرک
 بولرک مصرفلری درعهده ایتمشدر . بوندن باشقه اجرا ایتدیکی تشویق سایه سننده یدی
 سکر طلبه نك ازمیرده مختلف مکتبلره دوامنی تأمین ایتمشدر . صوک زمانلرده کنجلردن
 مرکب برادمان برلکی تأسیسنه موفق اولمش و بوسورتله سپوره ده اهمیت ویرمشلردر .

ارهاقلرک یکی اداره هیئتلی :

دمیرچی تورك اوجاغی اداره هیئتلی : ۹-۱۰ تشرین ثانیده طویلانان محلی قونفره جه
 آشاغیده کورولدیکی صورتده انتخاب ایدلمشدر :
 رئیس : رشدی ارطغرل بك ؛ کاتب : احمد حمدی بك ؛ مرخص : ادیب بك ؛
 محاسبه چی : فوآد بك ؛ اعضا : حلیل ، محمد حلمی ، محمد عارف بکر .

اربعة تورك اوجاغی اداره هیئتلی :

رئیس : دوکتور رمزی بك ؛ کاتب : رژی محاکات مأموری شریف اوغلی زیور
 افندی ؛ مرخص : دعوی وکیلی فضل اوغلی راسم بك ؛ محاسب ووزنه دار : تجارندن
 سید اوغلی سروری بك ؛ اعضا : دعوی وکیلی سید اوغلی کرامی بك ، تجارندن حاکم
 زاده خانص بك ، تجارندن حسن اوغلی محمد طلعت افندی .